

435

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. ४३५
दा

Title एकाक्षर कोशः

Author महाक्षपणकः

Extent १ पत्र Age सं. १८७३

Subject कोश

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ आगे मे भ्योऽभिधाने भ्यो धातुमः
शब्दशासनात् एतदेकाक्षरं नाम विधानं क्रियते म
या १ कः प्रजापतिरुद्दिष्टः को वायुरिति शब्दितः क
आत्मनि समाख्यातः कः प्रकाश उदाहृतः २ कंशि

१

राजलमाख्यातं सुखेपि परिकीर्तितम् ८
शिव्याकुः समाख्यातः कुशहः कुत्सितेपि च ३ ख
मिद्रियं समाख्यातं खमाकाशमुदाहृतम् स्वर्त्री
केपि च खं प्रोक्तं सामान्ये प्रकीर्तितम् ४ गौगाणप

तिरुद्विष्टो गंधर्वो गः प्रकीर्तितः गज्वगी तज्जग
 याचगौ चद्येनुः सरस्वती ५ घोघंटा च समाख्यातः
 किङ्किणी घः प्रकीर्तिता घोमेघश्च समाख्यातः घृध्र
 नावपिकथ्यते द्वि उ. कारो नैरवः प्रोत्तो उ. कारो विष

२

यः स्मृतः चन्द्रमाश्च समाख्यातस्तथा तत्स्वरुच्यते
निर्मलं ब्रह्म समाख्यातं तरसिद्धः प्रकीर्तितः हृदनेह
समाख्यातो विद्वद्भिः शृणुषासने वेगितेजः समा
ख्यातो जनने जप्रकीर्तितः जेता जश्च समाख्यातः

3
परिउत्तैः शब्देदिभिः ९ कः स्यादायुर्त्तुकारः स्यान्ता
ष्टोमः परिकीर्तितः जकारो गायने घोस्तो जकार
श्रवणध्वजौ १० टः पृथिव्यां समाख्यातः ध्वनौ टश्च उ
दाहृतः जनेता जनके टश्च ध्वनौ टश्च उदाहृतः ११ ३

ढेगिरिशः समाख्यातः शून्येपिपरिकीर्तितः व
हृदुनौचठः प्रोक्तोस्तथाचन्द्रस्यमण्डले १२ उकार
शंकरेचासेडकारोद्धनिरुच्यते ह्रकारः कीर्ति
ताहृकानिर्गुणेचध्वनावपि १३ एकारः कीर्तितो

शानेनिर्णयेणः प्रकीर्तितः तकारः कथितश्चोरेकोऽप्यु
च्छेपिकीर्तितः १४ यकारो नपरोक्षेचप्रयुक्तः शब्दे
दिभिः दं कलत्रे बुधैः प्रोक्तं ह्येदं दाने च दातारि १५ धं
धने च धने शे च धो धाता धीर्माता वपि स्याद्गारे धस्त

ये श्रव्यचिन्तायां धः प्रकीर्तिता १६ शिलोच्चये यंधने
च घनाध्यक्षे च घीर्मेता घीर्घिषणधर्ममाख्यातं धूश्चैव
भावचिन्तने १७ नकारः सागरे बुद्धौ नुस्तु तौ परिकीर्ति
तः तेनानश्च समाख्यात स्तरणेनः प्रकीर्तितः १८ पं

5 कुवेरः समाख्यातः पश्चिमेयः प्रकीर्तितः फं फावनः फका
रांतसंख्यानेपि प्रकीर्तितः १९ फः फूकारेच फाफुं
के प्रोक्तो निष्फलभावणे प्रवेतावः समाख्यातः क
लशोवः प्रकीर्तितः २० वक्षस्थलेच वः प्रोक्तो गदाच

५

समुद्राहृता विःपक्षीचनिगदितो विर्गगनंप्रकीर्तितम्
२१ मंनश्चत्रंबुधैः प्रोक्तं भ्रमरो भः प्रकीर्तितः दीप्तिभा
वेऽपि भूर्भूमिर्भामिषा कथिता बुधैः २२ मः शिवश्चंद्र
मावेधामालश्रीचप्रकीर्तितः माचमातरि मामेव

6 माद्यवेचप्रकीर्तिता २३ यशोयंकथितं शिष्यैर्वायुरिति श
द्वितः दानेयानरियस्पागे कथितः शब्दवेदिभिः २४ २
अकामावितौ वद्वौ शब्देरश्च प्रकीर्तिताः इन्द्रिये धनरो
धेच भयेरश्च प्रकीर्तितः २५ दीप्तिर्त्वापित् भूमिः स ६

पवायितुसंमता लं इंद्रेवल्लणत्तः स्याद्वादानेचप्रकी
र्तितः २६ लीप्तेष्वेवल्लयेवापि साधनेकथिता बुद्धैः स
त्तरेवल्लणवानेचकारः परिकीर्तिताः २७ वदतिशंबुधः
अथः शंचम्पास्त्रं निगद्यते शीः शायंतनमित्सुक्तं हिं

7 सायांशश्च कथ्यते २८ षः कीर्तितो बुधैः श्रेष्ठेष्व
गंभीरलोचने सोपसर्गः समाख्यातः षः परोक्ष उ
दाहृतः २९ साचलश्मी बुधैः प्रोक्ता गौरी साचल
ईश्वरः सत्कारवारणो हः स्यात्तथा शूलानि गद्यते

6

ॐ क्षेत्रे वक्षसि क्षुः प्रोक्तः क्षेत्रपाले च क्षोमतः क्षः
क्षेत्रक्षेत्ररक्षेच नृसिंहे च प्रकीर्तितः ३९ अका
रो वासुदेवः स्यात् हाकारो द्विपितामहः इकार उ
च्यते कामो लक्ष्मीरी कार उच्यते ईरेउ कारः

शंकरः प्रोक्तः ऊकारश्चापिरक्षणे ऋकारो देवमा
न्यस्याद्दकारः स्वर्ग उच्यते ३३ लकारो देवमाता
स्यात्तल्लकारो दनुजप्रभुः एकार उच्यते विष्णुरै
कारस्याः नमो हेश्वरः ३४ ओकारो भैरवो देव उं का

रोनंत उच्यते अंच स्यादयनं ब्रह्म अः स्याः चापि
महेश्वरे ३५ इति श्रीशयणकविविरचितं एका
क्षरः कोशः ॥ संवत् १८७३ मिति अश्विन वृक्षी

९

9

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥